

Saksframlegg

Saksnr: 2022/250-12
Saksbehandlar: Einar Kåre Ulla

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Samnanger kommune, Kontrollutvalet	36/22	21.11.2022

Eigarskapskontroll - Overordna eigarskapsforvaltning - rapport

Forslag til innstilling

1. Kommunestyret tek rapporten etter gjennomført eigarskapskontroll av overordna eigarskapsforvaltning til etterretning.
2. Kommunestyret ber rådmannen gjennomføre følgjande tiltak:
 - a) Utarbeide eigarskapsmelding og legge denne fram for kommunestyret
 - b) Utarbeide ein fast rutine på kva eigarskapsrelaterte saker som skal leggjast fram for kommunestyret, enten orienterings- eller vedtakssaker.
 - c) Utarbeide mandat og forventningar til kommunen sine valde representantar
 - d) Utarbeide kompetanse- og erfaringsutgreiing som grunnlag for å velje representantar til selskapa sine eigarorgan
 - e) Vurdere behovet for å gjennomføre opplæring av valde representantar, og tilby opplæring på bakgrunn av behovet
3. Kommunestyret ber rådmannen rapportere status og eventuelt vidare arbeid med oppfølginga innan 16.01.2023.

Saksprotokoll 21.11.2022 - Samnanger kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Bendik Rød Karlsson frå BDO presenterte rapporten etter gjennomført eigarskapskontroll. Det er ynskjeleg med ein presentasjon i kommunestyret på teams (ca. 10 min)

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

Innstilling:

1. Kommunestyret tek rapporten etter gjennomført eigarskapskontroll av overordna eigarskapsforvaltning til etterretning.
2. Kommunestyret ber rådmannen gjennomføre følgjande tiltak:
 - a)Utarbeide eigarskapsmelding og legge denne fram for kommunestyret
 - b)Utarbeide ein fast rutine på kva eigarskapsrelaterte saker som skal leggjast fram for kommunestyret, enten orienterings- eller vedtakssaker.
 - c)Utarbeide mandat og forventningar til kommunen sine valde representantar
 - d)Utarbeide kompetanse- og erfaringsutgreiing som grunnlag for å velje representantar til selskapa sine eigarorgan
 - e)Vurdere behovet for å gjennomføre opplæring av valde representantar, og tilby opplæring på bakgrunn av behovet
3. Kommunestyret ber rådmannen rapportere status og eventuelt vidare arbeid med oppfølginga innan 16.01.2023.

Samandrag

Føremålet med denne saka er at kommunestyret skal få ein status på Samnanger kommune sin overordna eigarskapsforvaltning i tillegg til ei tilråding om eventuelle forbetringar innan eigarskapsforvaltninga. Revisor har i sin rapport konkludert med at kommunen ikkje har utarbeidd eigarskapsmelding. Vidare skriv revisor at oppfølginga av kommunen sine eigarskap er føremålstenleg, men kan styrkast gjennom større grad av systematikk.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Einar Kåre Ulla
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

1 Rapport om eigarskapskontroll Samnanger kommune

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Samnanger kommunestyre vedtok 28.10.20, sak PS 74/20, Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 – 2024. Desse 8 prosjekta var sett opp i prioritert rekkefølge:

1. Arkiv og innsyn
2. Vedlikehald av kommunale bygg og vegar
3. Bemanning og sjukefråvær
4. Barnevern
5. Tverrfagleg samarbeid om barn og unge
6. Rus- og psykisk helseteneste
7. Trygt og godt skulemiljø
8. Økonomistyring og godt skulemiljø

Vidare vedtok kommunestyret i same møte, sak PS 75/20, Plan for eigarskapskontroll for perioden 2020 – 2024. Her var desse 2 prosjekta sett opp i prioritert rekkefølge:

1. Eigarskapsforvaltning (overordna)
2. Hardanger AKS AS

Det vart i kommunestyret 02.12.2021 diskutert om kommunen skal velgje å prioritere forvaltningsrevisjon av vedtaksoppfølging framfor eigarskapskontroll av overordna eigarskapsforvaltning i Samnanger kommune. Konklusjonen i kommunestyret var at kontrollutvalet skulle legge fram ei sak til kommunestyret om dette tidleg i 2022.

Kontrollutvalet gjorde følgjande vedtak 07.02.2022:

1. Kommunestyret ber kontrollutvalet om å få gjennomført eigarskapskontroll av Samnanger kommune sin overordna eigarskapsforvaltning
2. Kommunestyret ber BDO AS levere forslag til prosjektplan i tråd med føringar kontrollutvalet i møte 07.02.22 og møte i kommunestyret 24.02.22 har gitt inkl. føremål, problemstillingar, eventuelle avgrensingar, ressursbruk og leveringstidspunkt
3. Kommunestyret ber BDO AS levere forslag til prosjektplan til sekretariatet for kontrollutvalet seinast 28.03.2022
4. Kontrollutvalet behandlar prosjektplanen i møte 02.05.2022

Ved ein inkurie vart pkt. 1 i vedtaket frå kontrollutvalet sjåande slik ut ved oversending til kommunestyret:

Kommunestyret ber kontrollutvalet om å få gjennomført forvaltningsrevisjon/eigarskapskontroll av Samnanger kommune sin overordna eigarskapsforvaltning

Det vart gjort merksam på dette ved oversending av vedtaket til kommunestyret, men det kom ikkje fram i saka som kommunestyret behandla 24.02.2022 i sak 013/2022.

Kommunestyret gjorde dermed slikt vedtak i denne saka 24.02.2022:

1. Kommunestyret ber kontrollutvalet om å få gjennomført forvaltningsrevisjon/eigarskapskontroll innan 30.06.2022
2. Kommunestyret ber BDO AS levere forslag til prosjektplan i tråd med føringar kontrollutvalet i møte 07.02.22 og møte i kommunestyret 24.02.22 har gitt inkl. føremål, problemstillingar, eventuelle avgrensingar, ressursbruk og leveringstidspunkt
3. Kommunestyret ber BDO AS levere forslag til prosjektplan til sekretariatet for kontrollutvalet seinast 28.03.2022

4. Kontrollutvalet behandlar prosjektplanen i møte 02.05.2022

Etter at det vart gjort merksam på at kommunestyret hadde fått feil innstilling til behandling 24.02.2022 vart saka tatt opp til ny behandling i kommunestyret 07.04.2022 i sak 020/2022. Kommunestyret gjorde der slikt vedtak:

Punkt 1 i vedtak KS 013/2022 vert endra til:
Kommunestyret ber kontrollutvalet bestilla og gjennomføra overordna eigarskapskontroll innan utgangen av 2022.

Kontrollutvalet behandla sak om bestilling av eigarskapskontroll – overordna eigarskapsforvaltning 10.05.2022, og vedtok i sak PS 13/22:

1. *Kontrollutvalet ber BDO AS levere forslag til prosjektplan for gjennomføring av eigarskapskontroll av overordna eigarskapsforvaltning i tråd med føringar kontrollutvalet og kommunestyret har gitt inkl. føremål, problemstillingar, eventuelle avgrensingar, ressursbruk og leveringstidspunkt.*
2. *Kontrollutvalet ber BDO AS levere forslag til prosjektplan til sekretariat for kontrollutvalet seinast 08.08.2022.*
3. *Kontrollutvalet behandlar prosjektplanen i møte 29.08.2022.*

Kontrollutvalet behandla prosjektplanen 29.08.2022 i sak PS 23/22 og gjorde slikt vedtak i sak PS 23/22:

1. *Kontrollutvalet bestiller eigarskapskontroll av overordna eigarskapsforvaltning frå BDO AS, med utgangspunkt i forslag til prosjektplan og ev. innspel under drøftinga i møtet*
2. *Det vert akseptert ein samla timeressurs på inntil 169 timar*
3. *Kontrollutvalet ønskjer at revisjonsrapport er klar frå BDO si side innan 07.11.2022, ferdig verifisert og med rådmannen sin uttale innarbeidd, slik at den kan behandlast i kontrollutvalet 21.11.2022 og i kommunestyret 08.12.2022*

BDO orienterte om status i prosjektet i kontrollutvalsmøte 03.10.2022. Revisor rapporterte om at prosjektet var i rute. Kontrollutvalet tok revisor sin statusrapport til vitande.

Vedtakskompetanse

Det er kontrollutvalet som har ansvar for å gjennomføre slike revisjonar. Det er likevel kommunestyret som har avgjerdsmynde i saka, etter innstilling frå kontrollutvalet, når revisjonsrapport ligg føre, jf. kommunelova §§ 23-3 og 23-4.

Vurderingar og verknader

Kontrollutvalet v/sekretariatet har mottatt rapport etter gjennomført eigarskapsforvaltning. Revisor skriv i rapporten at føremålet med eigarskapskontrollen har vore todelt:

- *å undersøkje om kommunen si eigarskapsforvaltning tilfredsstiller dei formelle minimumskrava etter kommunelova*
- *å undersøkje korleis kommunen utøver eigarskapen sin i praksis, og om denne utøvinga er føremålstenleg*

Med bakgrunn i prosjektet sitt føremål har revisor formulert følgjande problemstillingar:

1. *Er eigarstyringa til kommunen i samsvar med lovkrava?*
2. *Følgjer kommunen opp eigarskapen sin på ein føremålstenleg måte?*

BDO har definert slik avgrensing og atterhald i arbeidet med eigarskapskontrollen:

Oppdraget er avgrensa til å gjelde kommunen si overordna eigarskapsforvaltning, og det vil eksempelvis ikkje bli gjort eigne vurderingar av om eigarskapen til kommunen i ulike selskap

er føremålstenleg, om eigarskapen til kommunen medfører auka måloppnåing, om eigarskap er finansielt lønsamt, og liknande.

Vi vil presisere at vi ikkje kan ta på oss ansvar for kor fullstendig eller kor riktig grunnlagsmaterialet som har vore utgangspunkt for vurderingane våre, har vore. Undersøkingane våre byggjer på eit avgrensa utval. Dersom vi har fått feilaktige eller ufullstendige opplysningar, har vi ikkje hatt høve til å avdekkje dette ut over overordna rimelegvurderingar.

Gjennomføring av prosjektet:

Eigarskapskontrollen er gjennomført i samsvar med RSK 002 – Standard for eigarskapskontroll, og BDO har m.a. nytta dokumentgjennomgang, intervju og offentleg tilgjengelege data for innhenting av informasjon og dokumentasjon.

Revisor sine vurderingar og konklusjon:

1. Er kommunen si eigarstyring i samsvar med lovkrava?

Kommunen har ikkje utarbeidd eigarskapsmelding, og eigarstyringa er dermed pr. i dag ikkje i samsvar med krava i kommunelova. Rådmannen skriv i sin høyringsuttale at arbeidet med eigarskapsmelding vart sett i gang hausten 2022 med eit førebels mål om at meldinga skal behandlast i kommunestyret i desember 2022. BDO har i rapporten forslag til struktur for ny eigarskapsmelding med utgangspunkt i kommunelova § 26-1.

2. Føl kommunen opp sine eigarskap på ein føremålstenleg måte?

Kommunestyret får i stor grad informasjon om viktige hendingar i selskapa kommunen har eigarskap i, men kommunen manglar klare rutinar for kva saker som skal leggjast fram for kommunestyret.

Revisor har inntrykk av at kommunen deltek når dei vert innkalla til eigarmøte i selskap der kommunen har eigarinteresser, men at kommunen sine representantar ikkje får eit klart mandat i form av instruks, styringssignal eller liknande. Revisor skriv i rapporten at ei tydeleggjering av forventning til dei valde representantane kan vere føremålstenleg. Det føreligg ikkje rutinar for opplæring av valde representantar i regi av kommunen.

Revisor har lista opp følgjande tilrådingar på bakgrunn av sine vurderingar:

- *Kommunen bør utarbeide ei eigarskapsmelding.*
- *Det bør lagast ein fast rutine for kva eigarskapsrelaterte saker som skal leggjast fram for kommunestyret, anten orienterings- eller vedtakssaker.*
- *Det bør utarbeidast eit mandat og forventningar til kommunen sine valde representantar.*
- *Det bør utarbeidast kompetanse- og erfaringsbeskriving som grunnlag for å velje representantar til selskapa sine eigarorgan.*
- *Behovet for å gjennomføre opplæring av valde representantar bør vurderast.*

Sekretariatet sine vurderingar:

Etter sekretariatet si vurdering har revisor svart på problemstillingane kontrollutvalet vedtok i prosjektplanen. BDO har utarbeidd ein god rapport, og kome med klare tilrådingar for å gjere Samnanger kommune sin overordna eigarskapsforvaltning betre enn i dag. Rådmannen skriv i sin høyringsuttale at arbeid med utarbeiding av eigarmelding er starta hausten 2022, og at rutinar og prosedyrar for føremålstenleg oppfølging av dei ulike eigarskap vert ein del av meldinga. Rådmannen har ei målsetting om at eigarmeldinga kan bli behandla i kommunestyret i desember 2022, altså i same møte som det vert lagt opp til behandling av denne rapporten etter gjennomført eigarskapskontroll.

Konklusjon

BDO har levert rapport etter gjennomført eigarskapskontroll av overordna eigarskapsforvaltning. I rapporten har revisor mellom anna nokre tilrådingar som kommunen bør vurdere å

gjennomføre. Sekretariatet vurderer at kommunen bør gjennomføre tilrådingane frå revisor.

Kontrollutvalet har eit spesielt ansvar for å følgje opp at kommunestyret sine vedtak i samband med behandling av rapportar om eigarskapskontroll blir følgt opp. Det vert vist til «Forskrift om kontrollutvalg og revisjon i kommuner og fylkeskommuner» § 5 «Kontrollutvalgets oppfølging av kommunestyrets eller fylkestingets vedtak om revisjoner og eierskapskontroller» der det står:

«Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets eller fylkestingets vedtak om regnskapsrevisjoner, forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller blir fulgt opp og skal rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om vedtaket er fulgt opp.»

Sekretariatet rår derfor til at rådmannen vert bedt om å rapportere om status på oppfølginga og eventuell plan for vidare oppfølging av tilrådingane innan 16.01.2023. Planen må innehalde kva tiltak som skal setjast i verk for å følge opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.